

PROIECTUL-PILOT VAC-PACT
ÎNCREDERE ÎN VACCINARE –
SENSIBILIZARE, COMUNICARE ȘI
ÎNCREDERE PENTRU PACIENȚI ȘI
SPECIALIȘTI

Acoperirea vaccinală și bolile cronice

Finanțat de
Uniunea Europeană

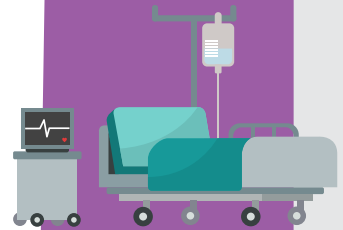
Status-quo

- Mii de adulți din întreaga lume se îmbolnăvesc în fiecare an de boli care ar putea fi prevenite prin vaccinuri.
- Persoanele cu boli cronice și afecțiuni de lungă durată, în special, sunt adesea expuse unui risc mai mare de complicații cauzate de boli care pot fi prevenite prin vaccinare.

Chiar dacă există recomandări specifice de vaccinare, gradul de acoperire vaccinală/acceptare a vaccinării în rândul pacienților este scăzut.

Tendența din unele zone ale Europei de a avea o rată mai scăzută a **acoperirii vaccinale** sau proporția celor care au acceptat să fie vaccinați a fost îngrijorătoare, în special deoarece **pacienții cu boli cronice** sunt mai predispuși la a **dezvolta complicații** ale bolilor care pot fi prevenite prin vaccinare, care pot implica îmbolnăviri de lungă durată, spitalizare și chiar deces.

Unul dintre motivele pentru existența **reticenței în privința vaccinării** este lipsa unor informații ușor accesibile și bazate pe dovezi, în limbaj simplu, cu privire la: beneficiile și riscurile vaccinării, relevanța informațiilor furnizate în raport cu starea de sănătate a pacienților și măsura în care informațiile și dialogul conex acestora le oferă posibilitatea de a lua o **decizie informată** cu privire la vaccinare.

Reticența în privința vaccinării

- **Reticența în privința vaccinării** reprezintă o **întârziere în acceptarea vaccinurilor** sau **refuzul acestora**, în ciuda disponibilității serviciilor de vaccinare. Este complexă și specifică fiecărui context, variind în funcție de timp, loc și vaccinuri.
- Reticența poate influența decizia unei persoane de a accepta unele sau toate vaccinurile recomandate conform programului recomandat. Persoanele reticente față de vaccinare reprezintă un grup eterogen. Unele persoane pot refuza unele vaccinuri, dar pot fi de acord cu altele, iar alte persoane pot amâna vaccinurile sau pot accepta vaccinurile fiind, în același timp, nesigure de această decizie.
- Conform Grupului de lucru al SAGE din cadrul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), reticența în privința vaccinării este influențată de un model ușor de înțeles, format din 3 elemente cheie:

Starea de
complăcere

Starea de complăcere există atunci când **riscurile percepute ale bolilor care pot fi prevenite prin vaccinare sunt scăzute**, iar vaccinarea nu este considerată necesară. Aceasta este influențată de mulți factori, inclusiv alte responsabilități de viață și/ sau de sănătate care ar putea fi mai importante în momentul respectiv.

Comoditatea

Comoditatea este un factor semnificativ atunci când disponibilitatea fizică, caracterul avantajos financiar și dispoziția de a plăti, accesibilitatea geografică, limba și educația în materie de sănătate, precum și **atractivitatea serviciilor de imunizare** afectează acoperirea vaccinală.

Reticența în privința vaccinării

...continuare

Convingerea

Convingerea este definită ca fiind **încrederea în eficacitatea și siguranța vaccinurilor**, în sistemul care le furnizează.

- Un al doilea model al grupului SAGE din cadrul OMS cu privire la factorii determinanți ai reticenței față de vaccinuri este matricea reticenței în privința vaccinării.

Modelul matricei:

Influența conceptuală
Influențe individuale și de grup
Informații despre vaccinuri și informații specifice
vaccinării

Cele mai bune practici pe care le sugerăm pentru a aborda
reticența în privința vaccinării:

PROCESE DECIZIONALE COMUNE

Informații +
Recomandări

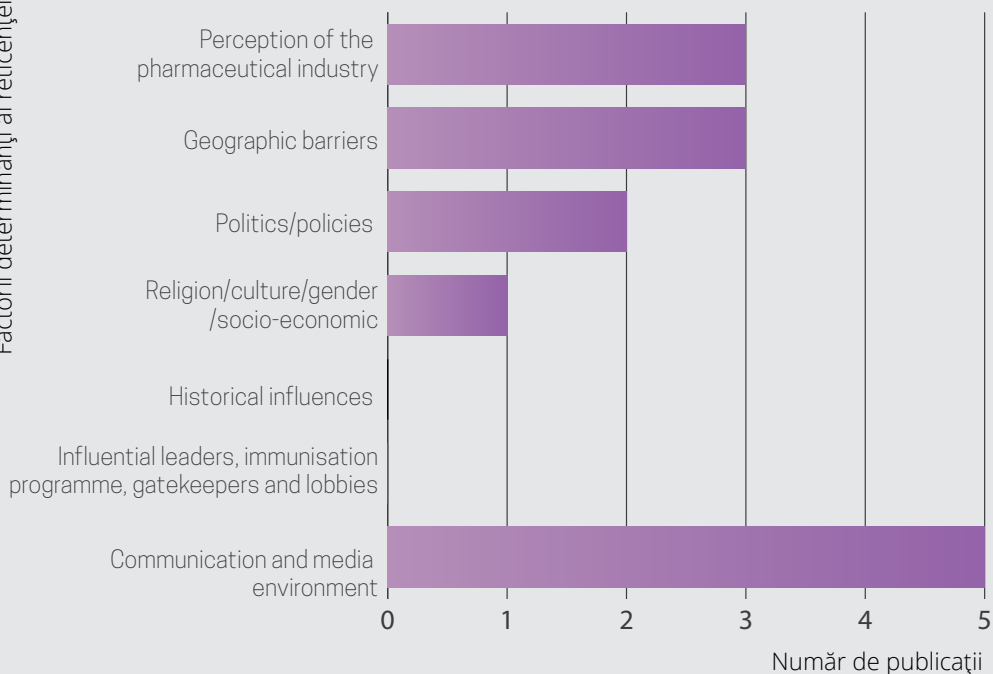
Valori personale +
Preferințe

Analiza literaturii VAC-PACT

Cercetările referitoare la pacienții cu boli cronice nu sunt complexe. Proiectul pilot Vaccination Confidence - Patients' and Professionals' Awareness, Communication and Trust (Încredere în vaccinare - Sensibilizare, comunicare și încredere pentru pacienți și specialiști - VAC-PACT) oferă, pentru prima dată, o analiză a diferitelor surse ale literaturii de specialitate privind factorii determinanți ai acoperirii vaccinale în rândul populației de pacienți cu boli cronice, al familiilor acestora și al lucrătorilor din domeniul sănătății.

Graficul de mai jos cartografiază factorii determinanți ai reticenței față de vaccinuri, în conformitate cu Matricea OMS cu privire la reticența în privința vaccinării, pe baza analizei din cadrul proiectului pilot VAC-PACT.

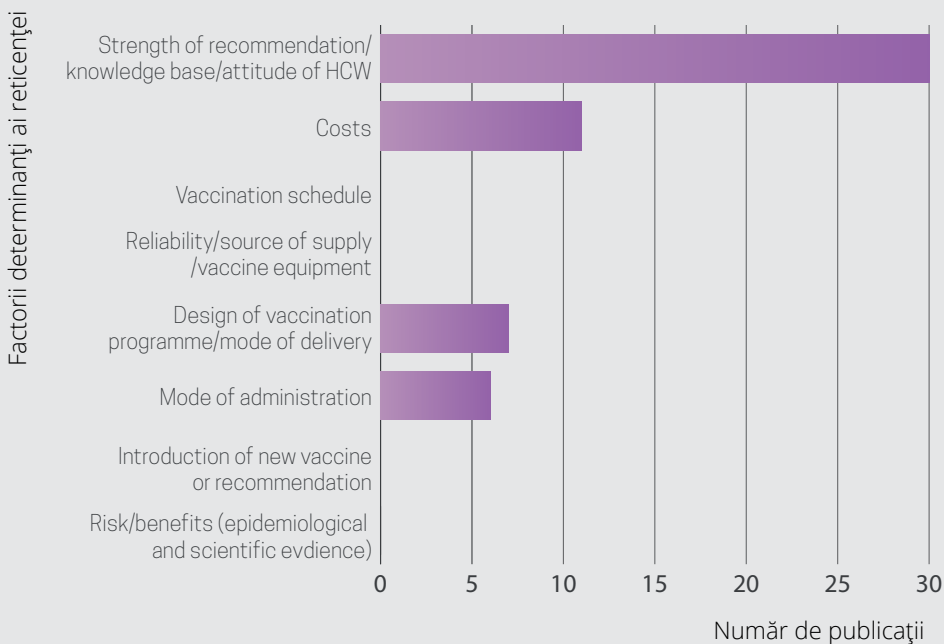
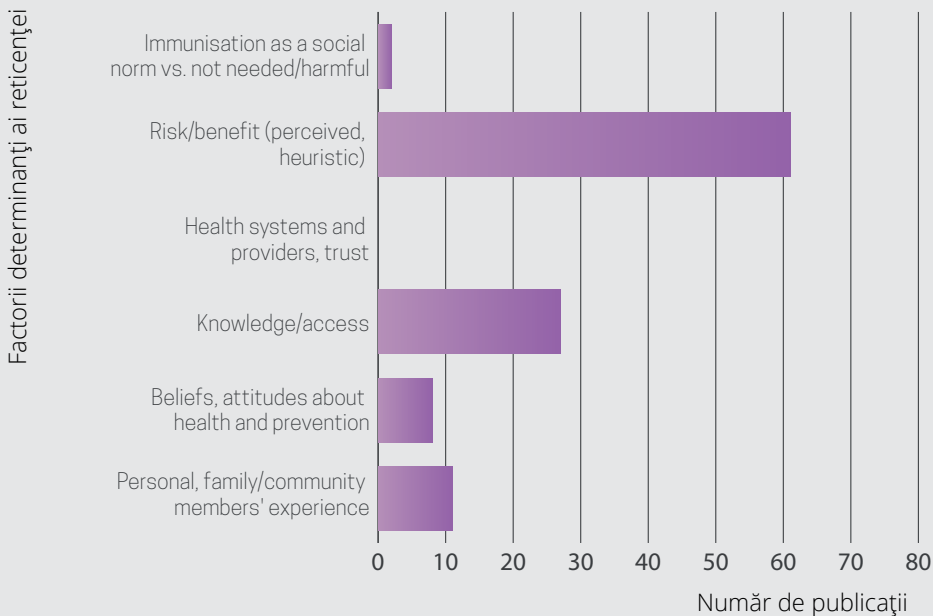
Factorii determinanți ai reticenței

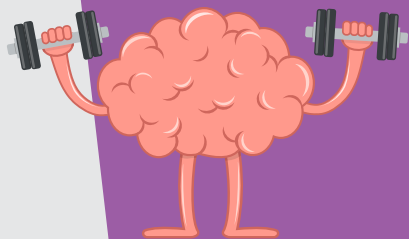

Analiza literaturii

VAC-PACT

...continuare

- Rezultatele scot în evidență influențele individuale și de grup legate de **experiența anterioară cu vaccinarea** ca fiind principalul factor pentru reticența în privința vaccinării, urmat de factori specifici vaccinului și vaccinării, care țin de **intensitatea recomandărilor, baza de cunoștințe, atitudinea specialiștilor din domeniul sănătății**.

- Analiza literaturii VAC-PACT a raportat, de asemenea, factorii semnificativi care **nu se încadrează în modelul SAGE al OMS** privind factorii determinanți, inclusiv **variabilele socio-demografice** (cum ar fi vârsta, educația, categoria socio-profesională și statutul în ceea ce privește migrația) și **clinice** (cum ar fi caracteristicile bolilor, timpul scurs de la diagnosticare, tratamentul și comorbiditățile).

- **Convingerile negative privind vaccinarea s-au dovedit a fi direct legate de existența unei boli cronice**. Printre acestea se număra teama pacienților că vaccinul ar putea adăuga o „presiune” excesivă asupra sistemului lor imunitar.

Vaccinarea în Europa

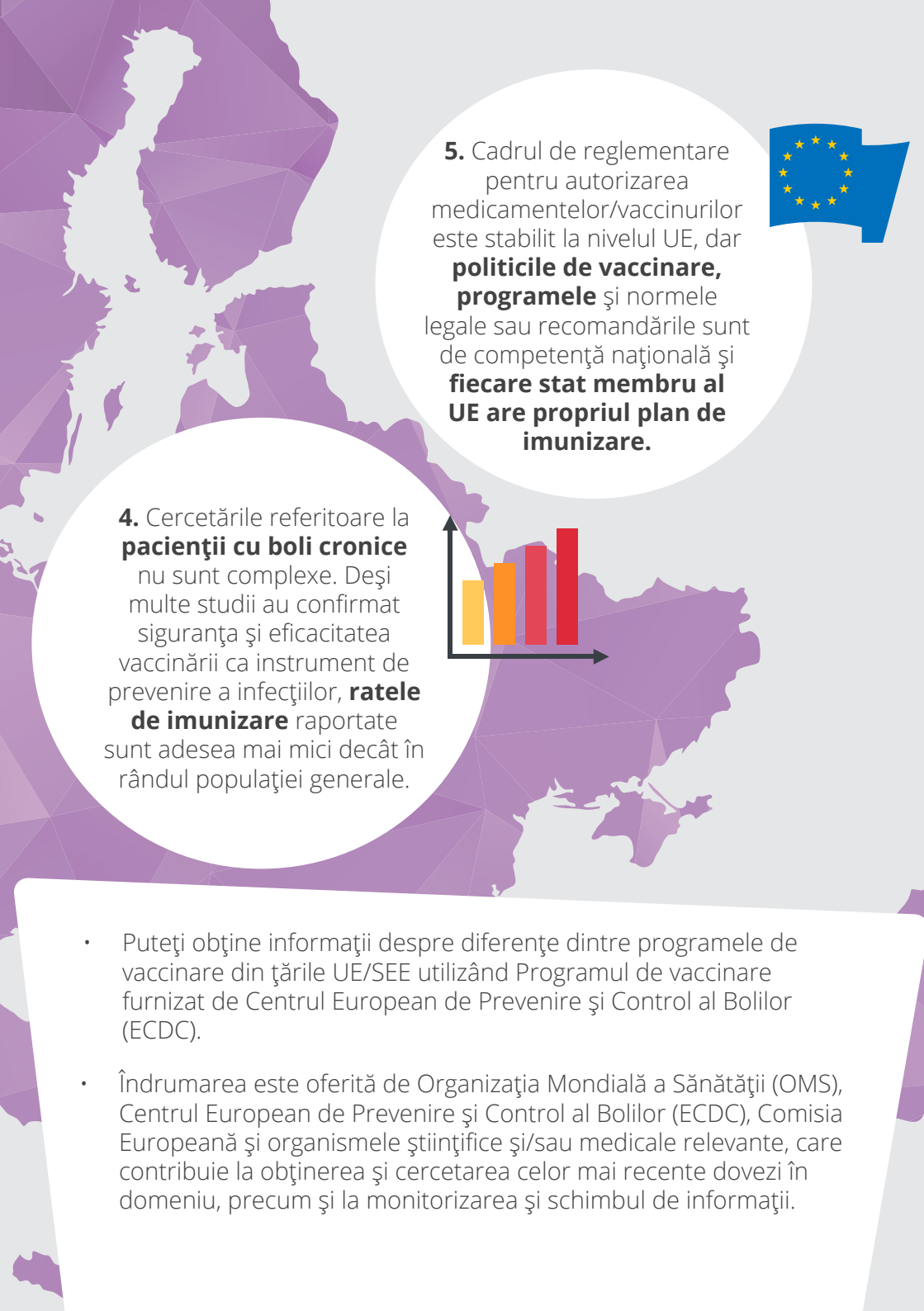
1. Atitudinile față de vaccinare s-au schimbat de-a lungul timpului, dar reticența sau scepticismul nu este un fenomen recent. Era deja prezentă la începutul anilor 1800.

2. Problema a sporit începând cu anii 1970, pe măsură ce oamenii au început să se gândească la sănătatea lor mai puțin în termeni de societate și mai mult ca la o problemă individuală, dar și să aibă tot mai mult impresia că infecțiile nu mai sunt periculoase.

3. Zeci de ani de cercetare confirmă faptul că **pacienții cu boli cronice prezintă un risc crescut de morbiditate și mortalitate asociate cu boli care pot fi prevenite prin vaccinare** în comparație cu populația generală. Acest lucru evidențiază necesitatea unui grad mai bun de vaccinare a pacienților cu boli cronice.

5. Cadrul de reglementare pentru autorizarea medicamentelor/vaccinurilor este stabilit la nivelul UE, dar **politicile de vaccinare, programele** și normele legale sau recomandările sunt de competență națională și **fiecare stat membru al UE are propriul plan de imunizare.**

4. Cercetările referitoare la **pacienții cu boli cronice** nu sunt complexe. Deși multe studii au confirmat siguranța și eficacitatea vaccinării ca instrument de prevenire a infecțiilor, **ratele de imunizare** raportate sunt adesea mai mici decât în rândul populației generale.

- Puteți obține informații despre diferențe dintre programele de vaccinare din țările UE/SEE utilizând Programul de vaccinare furnizat de Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC).
- Îndrumarea este oferită de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC), Comisia Europeană și organismele științifice și/sau medicale relevante, care contribuie la obținerea și cercetarea celor mai recente dovezi în domeniu, precum și la monitorizarea și schimbul de informații.

Abordarea **reticenței**

Deși reticența nu este, în niciun caz, singura barieră în ceea ce privește acoperirea vaccinală, aceasta reprezintă, totuși, un factor pentru anumiți pacienți. Strategiile de abordare a reticenței în rândul populației generale pot fi utile și pentru a aborda această problemă în rândul comunităților de pacienți.

- Un motor al **nivelului scăzut de absorbție** și al **reticenței** în rândul pacienților pare să fie lipsa de **informații de încredere, bazate pe dovezi și orientate către pacient** și/sau lipsa unei estimări exacte a **beneficiilor relative** și a **riscurilor vaccinării** față de a avea boala care este prevenită prin vaccinare.
- Comunitatea medicală trebuie să își intensifice eforturile pentru a asigura **integritatea dovezilor sale și consecvența mesajelor pe care le transmite**, precum și să investigheze factorii care stau la baza absorbției scăzute în cadrul anumitor grupuri de pacienți.
- În plus, este necesar ca specialiștii din domeniul sănătății să fie **instruiți pentru a purta un dialog deschis** cu pacienții cu boli cronice referitor la importanța încorporării imunizării ca parte a unui **plan de tratament care ține seama de toate etapele vieții**.

Rețineți: Anumite vaccinuri nu sunt recomandate persoanelor cu un sistem imunitar compromis. **Discutați cu un specialist din domeniul sănătății, de la caz la caz.**

Este esențial să rețineți, de asemenea, că, deși unii pacienți pot dezvolta simptome minore după vaccinare, acestea sunt semne normale că organismul se protejează. Simptomele, dacă există, ar trebui să dispară în câteva zile.

Siguranța tuturor vaccinurilor din UE este monitorizată cu atenție de Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA).

Recomandări

- O **abordare a vaccinării care ține seama de toate etapele vieții**, ca parte a **acoperirii universale cu servicii de sănătate**, poate îmbunătăți calitatea vieții oamenilor, inclusiv a persoanelor care trăiesc cu boli cronice.
- Pentru societate și guverne, reducerea poverii bolilor cronice, precum și a celor care pot fi prevenite prin vaccinare, ar putea genera economii semnificative pentru sistemele de sănătate și cele sociale - de exemplu, evitând internările în spital necesare printr-o mai bună gestionare a afecțiunilor cronice în cadrul comunității.

- **Vocea pacientului este un instrument puternic:** organizațiile de pacienți joacă un rol important în furnizarea unei perspective unice în ceea ce privește vaccinurile și beneficiile vaccinării, contribuind, în același timp, la schimbarea atitudinilor prin schimb de cunoștințe.
- **Vaccinarea** ar trebui considerată o **prioritate în materie de sănătate publică** și **organizațiile de pacienți** ar trebui să fie văzute ca **aliați naturali** în cadrul acestor eforturi.

Solicităm să se ia măsuri pentru a îmbunătăți accesul pacienților la vaccinare; pentru a furniza pacienților informații cu privire la vaccinare, care să fie ușor de înțeles, bazate pe dovezi; și pentru a implica organizațiile de pacienți în elaborarea de politici, programe și acțiuni privind vaccinarea la nivel național și european. De asemenea, factorii de decizie politică și alte părți interesate trebuie să ia în considerare următoarele:

01

Ar trebui să fie puse la dispoziție informații solide, bazate pe dovezi care să le permită oamenilor să înțeleagă și să contextualizeze beneficiile și riscurile vaccinării, în special în cazul pacienților cu afecțiuni cronice.

02

Sunt necesare cunoștințe detaliate pentru a înțelege factorii care contribuie la nivelul scăzut de absorbție în anumite comunități de pacienți și în diferite țări, pentru a le aborda mai bine și pentru a adapta acțiunile în consecință.

03

Specialiștii din domeniul sănătății ar trebui să **încorporeze evaluări de rutină** ale nevoilor de vaccinare ale pacienților lor adulți în timpul tuturor întâlnirilor clinice pentru a se asigura că pacienții primesc recomandări pentru vaccinurile necesare și că fie li se oferă vaccinurile necesare, fie sunt îndrumați să se vaccineze.

04

Specialiștii din domeniul sănătății ar trebui să fie **instruiți cu privire la importanța vaccinării** și înarmați cu date științifice relevante pentru a-i ajuta să comunice cu pacienții și să consolideze o relație bazată pe încredere.

05

Instituțiile și autoritățile naționale ar trebui să **inițieze colaborări** cu organizațiile de pacienți pentru a înțelege mai bine nevoile comunităților acestora și pentru a formula strategii mai eficiente.

Proiectul pilot Vaccination Confidence - Patients' and Professionals' Awareness, Communication and Trust (Încredere în vaccinare – Sensibilizare, comunicare și încredere pentru pacienți și specialiști) (VAC-PACT) a primit finanțare în cadrul programului în domeniul sănătății al Uniunii Europene prin contractul de servicii SANTE/2019/C3/013-S12.820639 și reunește părți interesate cheie, cu o gamă largă de expertiză și experiență din întreaga Europă

COMITÉ PERMANENT DES MÉDECINS EUROPÉENS
STANDING COMMITTEE OF EUROPEAN DOCTORS

Health Connect Partners
supporting trust in data